

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 148/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. apríla 2018 prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Lenčేశovou, Farská 28, Nitra, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 68/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 68/2011 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 T 68/2011 z 22. septembra 2011 bol uznaný vinným zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods.

1 a 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) a e) Trestného zákona. Proti uvedenému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie, ktoré bolo Krajským súdom v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 4 To 77/2011 zo 16. novembra 2011 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) ako nedôvodné podľa § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietnuté, čím rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť.

3. V ďalšej časti sťažovateľ uvádza, že proti uzneseniu krajského súdu podal 27. augusta 2013 okresnému súdu v napadnutom konaní dovolanie v zmysle § 370 ods. 3 Trestného poriadku, ktoré doplnil písomnými podaniami zo 7. novembra 2014 a 6. septembra 2017. Zároveň uviedol, že „... Dňa 09.10.2013 ma okresný súd vyzval na zvolenie obhajcu, pričom na túto výzvu som reagoval prípisom dňa 23.10.2013, v ktorom som žiadal o ustanovenie obhajcu. Až po uplynutí jedného roka, dňa 16.10.2014 mi bola ustanovená obhajkyňa [REDAKOVANÉ]. Dňa 20.05.2015 som požiadal o zmenu ustanoveného obhajcu, o ktorej bolo rozhodnuté až po viac ako 3 rokoch, dňa 24.07.2017, kedy mi bol ustanovený [REDAKOVANÝ]. Dňa 22.06.2017, t.j. po takmer 4 rokoch od podania dovolania, ma okresný súd písomne požiadal o vyjadrenie, či trvám na podanom dovolaní, na čo som písomne odpovedal, že trvám.“

4. Sťažovateľ v podanej sťažnosti zároveň uviedol, že 4. decembra 2017 podal predsedníčke okresného súdu sťažnosť na postup – prieťahy tohto súdu, na ktorú mu bolo odpovedané listom z 12. decembra 2017 s odôvodnením, že vykonávať úkony súvisiace s dovolaním nebolo možné z dôvodu, že spis v napadnutom konaní bol pripájaný k obnovám konania. Dodal, že do dňa podania ústavnej sťažnosti nemá informáciu o tom, či bolo jeho dovolanie predložené Najvyššiemu Súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Podľa názoru sťažovateľa uvedený dôvod – pripájanie spisu k obnovám konania nie je dôvodom na ospravedlnenie nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní, pretože súd má dostatočné personálne aj technické kapacity na to, aby mohli súbežne plynúť konania o oboch mimoriadnych opravných prostriedkoch, teda o dovolaní a aj o obnove konania. Keďže v uvedenom čase nepretržite vykonáva trest odňatia slobody,

uviedol, že rozhodnutie v napadnutom konaní je pre neho mimoriadne dôležité, pretože v prípade uznania jeho argumentov mohlo byť rozhodnutie o jeho odsúdení zrušené a jeho výkon trestu prerušený.

5. V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov bolo postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod spisovou značkou 6T/68/2011 porušené.

2. [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Nitra povinný vyplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresnému súdu Nitra sa v konaní vedenom pod spisovou značkou 6T/68/2011 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

4. [REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia 153,50 € (slovom stopäťdesiattri eur a päťdesiat centov), ktoré je Okresný súd Nitra povinný zaplatiť na účet advokátky JUDr. Ivety Lenčéšovej, sídlo: Nitra, Farská 28, číslo účtu: 6706780018/1111, bankové spojenie: UniCreditBank, a.s., pobočka Nitra, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Zároveň čl. 127 ods. 2 ústavy okrem iného uvádza, že ak porušenie už uvedených práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto je zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý vo svojom § 25 ods. 1 uvádza, že ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Počas tohto prerokovania ústavný súd zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

11. Pokiaľ ide o podanú sťažnosť sťažovateľa, jej podstatou a predmetom konania pred ústavným súdom je sťažovateľom uplatnený nárok na jeho ochranu voči postupu okresného súdu v napadnutom konaní, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. Z doručenej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namietal porušenie svojich už uvedených práv v období rokov 2013 až 2017. K sťažnosti ako prílohu doručil kópiu listu predsedníčky okresného súdu z 12. decembra 2017 – „Sťažnosť na postup súdu – odpoveď“, ktorým predsedníčka okresného súdu odpovedala na sťažovateľove námietky týkajúce sa prietahov v napadnutom konaní. Zo zaslanej odpovede predsedníčky okresného súdu okrem iného vyplýva: *„Dňa 27.8.2013 ste podali dovolanie proti rozhodnutiu*

Okresného súdu Nitra sp. zn. 6T/68/2011... dňa 09.10.2013 ste boli súdom vyzvaný na zvolenie si obhajcu na účely podania mimoriadneho opravného prostriedku... Opatrením Okresného súdu Nitra sp. zn. 6T/68/2011 zo dňa 16.10.2014 (prevzatým dňa 27.10.2014) Vám bol ustanovený obhajca... Žiadosťou zo dňa 20.05.2015 ste požiadali o zrušenie ustanoveného obhajcu a následne o ustanovenie iného obhajcu. Táto Vaša žiadosť bola zaslaná ustanovenému obhajcovi na vyjadrenie, ktorý v dôsledku Vašej sťažnosti požiadal o oslobodenie od povinnosti obhajovať Vás. Spis bol následne pripojený k obnovám konania, ktoré ste vo veci právoplatného odsúdenia podali a preto nebolo možné vykonávať úkony smerujúce k predloženiu dovolania na NS SR. Súd Vás dňa 22.06.2017 vyzval (prevzaté dňa 29.06.2017), aby ste sa vyjadrili, či naďalej trváte na podaní dovolania vzhľadom na skutočnosť, že od času podania dovolania uplynul značný časový odstup a spis sp. zn. 6T/68/2011 bol dlhodobo pripojený k podaným návrhom na povolenie obnovy konania... Prípisom zo dňa 30.06.2017 ste uviedli, že trváte na podanom dovolaní... Obhajkyňa dňa 13.11.2017 Okresnému súdu Nitra doručila doplnenie dovolania... Následne bolo doplnenie dovolania dňa 23.11.2017 expedované na vyjadrenie procesným stranám (Okresná prokuratúra Nitra, poškodená) a Vy ste boli prípisom zo dňa 23.11.2017 (prevzatý 27.11.2017) informovaný o tom, že Okresný súd Nitra realizuje úkony v zmysle § 376 trestného poriadku, smerujúce k predloženiu Vášho dovolania na Najvyšší Súd Slovenskej republiky... Vás ubezpečujem, že vyšší súdny úradník, ktorý má vec pridelenú na vybavenie realizuje všetky úkony potrebné na predloženie spisu dovolaciemu súdu. Postup súdu v konaní budem samozrejme preverovať jedenkrát mesačne.“.

13. Ústavný súd, vychádzajúc aj zo svojej doterajšej judikatúry, konštatuje, že ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte môže dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05) (III. ÚS 71/2018).

14. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právu

na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie týchto práv označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. To znamená, že ústavný súd pri skúmaní porušenia označených práv zohľadňuje aj to, či u sťažovateľa objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v jeho veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o ich porušení (IV. ÚS 226/04, IV. ÚS 202/2010, III. ÚS 71/2018).

15. V prípade, keď ústavný súd zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovie (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05, III. ÚS 41/2018).

16. Ústavný súd zároveň pripomína, ako to vyplýva aj zo skutočností uvedených v podanej sťažnosti sťažovateľa, že na dĺžku a priebeh konania pred okresným súdom malo vplyv aj samotné konanie sťažovateľa, ktorý opakovane žiadal o zmenu ustanovených obhajcov. Zároveň je potrebné uviesť, že sám sťažovateľ inicioval aj uvedené iné konanie okrem napadnutého konania, a to konanie o ďalšom mimoriadnom opravnom prostriedku – obnove konania, ktorú využil viackrát, pričom táto skutočnosť vyplýva z listu predsedníčky okresného súdu z 12. decembra 2017, ktorého kópia tvorí prílohu podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Je potrebné tiež poukázať na to, že obnova konania, ako aj dovolanie sú mimoriadnymi opravnými prostriedkami, avšak dôvody na ich uplatnenie sú rozdielne (§ 394, resp. § 371 Trestného poriadku).

17. Ústavný súd tiež poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane vyslovil, že „Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama o sebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.“ (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04) (III. ÚS 242/2017). Zároveň je potrebné dodať, že v čase podania sťažnosti okresný súd aktívne vykonával úkony súvisiace s predložením dovolania na najvyššom súde.

Už vo svojej predchádzajúcej judikatúre vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 od. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáhoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014), a ďalej vyslovil, že „...nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. III. ÚS 59/05, III. ÚS 720/2016).

18. Vzhľadom na už uvedené podanú sťažnosť ústavný súd odmietol v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

19. Ústavný súd v závere uvádza, že ak by v napadnutom konaní okresného súdu, resp. v jeho ďalšom priebehu dochádzalo k neospravedlňiteľným prietáhom, sťažovateľ má možnosť podať na ústavnom súde novú sťažnosť.

20. Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa v nej uvedenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. apríla 2018